

Corr.no.
Onderwerp:

's-Gravenhage,

AAN

Binnen deze ruimte niet schrijven
BZ. 617.595-595
B

Corr.no.
Onderwerp:

's-Gravenhage,

AAN

Binnen deze ruimte niet schrijven
BZ. 617.595-595
B

Brief dd. 12-12-1962

no. GS 13064

dossier no. G36099

betr. Eventuele vestiging van
Toegonezen in Suriname.

Handwritten notes:
Waar herinnering op
Waar in het telegrafische
Bab. Vice M.P. is
Bijzondere om
Samen de len 99
Wille
1/2

dd. 2 februari 1963

Aan de Directie APZ *M. J. de Groot*
Afdeling

Ingevolge Uw verzoek om rappel op bovengenoemde brief, wordt U hierbij het betreffende dossier aangeboden.
Na doorhaling c.q. invulling voor zoveel nodig van het onderstaande, wordt dit rappelbriefje gaarne weder bij het Bureau Post- en Archiefzaken terugontvangen.

Aan het Bureau Post- en Archiefzaken wordt verzocht:

- a. de geadresseerde aan de afdoening te willen herinneren;
- b. een herinneringsschrijven als hierachter gesteld te willen laten uitgaan;

Handwritten: c. opnieuw te rappelleren op
Handwritten: afdoening van *Handwritten:* in Nieuw

(datum)
(paraaf)

ATTENTIE! Ook bij niet afdoening behoort dit rappelbriefje te worden teruggezonden aan het Bureau P.A.Z. (Sector NNG)

Z.O.Z.

Handwritten initials: JH

Brief dd. 12-12-1962

no. GS 13064

dossier no. G 36099

betr. Eventuele vestiging van
Toegonezen in Suriname

2e R A P P E L

dd. 21-1-1963

Aan de Directie APZ/AZ
Afdeling

Ingevolge Uw verzoek om rappel op bovengenoemde brief, wordt U hierbij het betreffende dossier aangeboden.
Na doorhaling c.q. invulling voor zoveel nodig van het onderstaande, wordt dit rappelbriefje gaarne weder bij het Bureau Post- en Archiefzaken terugontvangen.

Aan het Bureau Post- en Archiefzaken wordt verzocht:

- a. de geadresseerde aan de afdoening te willen herinneren; *Handwritten:* Leden
- b. een herinneringsschrijven als hierachter gesteld te willen laten uitgaan;

c. opnieuw te rappelleren op

Handwritten: 1 februari '63
(datum)
(paraaf) *Handwritten:* W/ J

ATTENTIE! Ook bij niet afdoening behoort dit rappelbriefje te worden teruggezonden aan het Bureau P.A.Z. (Sector NNG)

Z.O.Z.

Handwritten initials: JH

Toegoezeneen naar Suriname.

Heer Staatssecretaris,

1572

De kwestie van de eventuele overbrenging van de hier te lande verblijvende groep Toegoezeneen naar Suriname is laatstelijk behandeld in de Ministerraad van 7 december 1962, waarbij akkoord is gegaan met het instellen van een nader onderzoek naar de vestigingsmogelijkheden in Suriname, zulks evenwel onder het uitdrukkelijk beding dat hierdoor niet wordt geprejudicieerd op de uiteindelijk t.a.v. de Toegoezeneen te nemen beslissing.

Het onderzoek zal worden gehouden door de heer Ir. Vollema van dit departement in overleg met de heer L.G. Witte, directeur van de Stichting Mechanische Landbouw Suriname.

De heer Vollema is inmiddels -- na verkregen instemming van de Surinaamse Regering -- op 2 februari jl. naar Suriname vertrokken.

De nota's van 12 sept. en 23 nov. 1962, waarbij het Toegoezeneen-vraagstuk uitvoerig is toegelicht, zijn bijgevoegd.

1572 1572

APZ,
[Signature]

4 febr. '63.

opb.

*Wederom ten tevens met de
de jokers telegram en de Vollema
dre sende, dat deze zich na
ii deze met Mr. Klompé en Paramaribo
in beleving stelt van vroeger inrichting
zijn beleving, in de bestrijding van
Toegoezeneen in Suriname.*

1572

*hoop wel kon dat
de hr. Vollema zich
op 11 dagen niet
te ver van Paramaribo
ziet is ook niet uitge-
stoken dat de v. maar
een week heeft en voor-
nemens is g. deze terug te reizen*

[Signature]

6-3-1963 107

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Directie Afdeling	APZ/WNG	Bewerker C.M. Dieudonné	Klass. nr.	Doss. nr. G 36099
Corr. nr. GS+13488/36099	Rubricering Zeer geheim Geheim		Vertrouwelijk Dienstegeheim	
Ingekomen stuk dd. van	Voorafgaande		INZAGE	
Vervolg op Corr. nr.			Na expeditie Hr. Dieudonné Hr. Vollema	
Medezenden :	Getypt door: JB	Gecolld door: JB	Verzonden	
<p>met alle exemplaren brieven een exemplaar van de nota van de nota van de heer Vollema van de heer Klompé en de nota van de heer Pera. (Coraal dus 2 blyven)</p> <p>1/ rapport - af te maken bij Hr. Vollema. 2/ notitie Mr. Klompé - idem 3/ nota Hr. Jansen Pera - nog te maken</p>	dd.	6-3	per koerier door: JB	
	Rappeleren op			
Wijze van verzending a.a. (koerier, expresse, aangetekend, kosten verhalen, publiceren, zegelen, enz.)				
<u>S p o e d .</u>				
Te vernietigen na			jaar.	

's-Gravenhage, 6-3-1963

Onderwerp: Overbrenging van de Toegoesese gemeenschap naar Suriname.

A a n:
de Heer Minister-President,
Voorzitter van de Ministerraad,
te 's-Gravenhage.

met bijlagen
Ik heb de eer U hierbij aan te bieden een nota betreffende het in hoofde vermelde onderwerp en moge U verzoeken deze aangelegenheid op de eerstvolgende vergadering van de Raad van Ministers ter tafel te brengen.

Een doordruk van dit schrijven, vergezeld van de bijlagen, doe ik toekomen aan ieder der leden van de Ministerraad en aan de Directeur van het Kabinet der Koningin.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,

! met dezer onder punt 2 van de agenda

5/3

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

AAN

Ter behandeling in de ~~Ministerraad~~

(8 maart 1963)

de Heer Minister-President,
Voorzitter van de Ministerraad,
's-Gravenhage.

Bijlagen: div.

Uw brief van:

Directie

Hoofdafd.

Afd. APZ/WNG

Nr. GS/13488/
36099

Onderwerp:

Overbrenging van de
Toegoenese gemeenschap
naar Suriname.

's-Gravenhage, 6 maart 1963.

Ik heb de eer U hierbij aan te bieden een nota met bijlagen betreffende het in hoofde vermelde onderwerp en moge U verzoeken deze aangelegenheid op de vergadering van de Raad van Ministers van 8 dezer onder punt 2 van de agenda ter tafel te brengen.

Een doordruk van dit schrijven, vergezeld van de bijlagen, doe ik toekomen aan ieder der leden van de Ministerraad en aan de Directeur van het Kabinet der Koningin.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,

w.g. Th. H. Bot.

VERTROUWELIJK

Onderwerp: Overbrenging van de
Toegoenese gemeenschap
naar Suriname.

Nota voor de Raad van Ministers
=====

Bij de behandeling van het voorstel tot overbrenging van de Toegoenese gemeenschap naar Suriname (cf dezz. brief van 23 november 1962 No. GS-12943/36099) werd door de Ministerraad ingestemd met het instellen van een nader onderzoek naar de mogelijkheid van vestiging der Toegoenezen in Suriname, zulks evenwel onder het uitdrukkelijke beding, dat hierdoor niet werd geprejudicieerd op de uiteindelijk ten aanzien van bedoelde groep te nemen beslissing.

Bedoeld onderzoek is inmiddels uitgevoerd door Ir. J.S. Vollema, hoofdambtenaar van het ministerie van Binnenlandse Zaken, in nauwste samenwerking ter plaatse met de heer L.G. Witte, directeur van de "Stichting voor de Ontwikkeling van de Machinale Landbouw in Suriname".

Het terzake opgestelde rapport wordt U hierbij aangeboden onder aantekening, dat de daarin vervatte voorstellen annex kostenramingen de volledige instemming hebben van zowel de door de Surinaamse Regering ingestelde "Werkgroep voor mogelijke vestiging van Toegoenezen in Suriname", als van de vertegenwoordigers van het Kabinet van de Vice-Minister-President en de Ministeries van Financiën, Landbouw en Visserij en Maatschappelijk Werk, met wie de onderhavige nota op 4 maart jl. werd besproken.

Het feit, dat de in een vorig stadium terzake vrij negatieve houding van de voorzitter van evengenoemde Surinaamse werkgroep, de districtscommissaris Robles, plaats heeft gemaakt voor een bereidheid om alle mogelijke medewerking te verlenen (waarbij bijvoorbeeld ook reeds werd toegezegd dat de militairen voor het vervoer bij aankomst zouden zorgdragen), evenals het feit, dat de Stichting Machinale Landbouw Suriname zich bereid heeft verklaard iemand ter beschikking te stellen, die ter plaatse de eerste jaren zowel aan de technisch-agrarische als aan de sociale aspecten van deze Toegoenezenvestiging zijn zorgen zal wijden, wettigen het vertrouwen, dat thans ginds een alleszins redelijke uitgangssituatie voor het welslagen van dit project is geschapen. Van bijzondere waarde moet met name worden geacht, dat de Stichting Machinale Landbouw Suriname de leiding van deze vestiging blijft behouden.

Indien de Ministerraad zich eveneens met de gedane voorstellen kan verenigen en bereid is de daartoe benodigde fondsen (ten laste van de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken) beschikbaar te stellen, ligt

het in de bedoeling de in Nederland vertoevende Toegoeneze groep onverwijld uitvoerig voor te lichten over het opgestelde plan en de situatie van en in Suriname in het algemeen, alsmede in aansluiting daaraan te beginnen met de uitvoering van het plan, o.a. door het samenstellen en instrueren van een kwartiermakersgroep der Toegoenezen.

Een zeker tempo is hierbij gewenst, zowel om het van meet af aan en principiële-tijdelijke verblijf der Toegoenezen hiertelands in het kamp Westerborgh niet noodeloos te verlengen met alle consequenties van dien, als met het oog op de wenselijkheid om nog vóór de verkiezingen in Suriname (eind Maart) een en ander in beginsel met de huidige regering te Paramaribo in kunnen en kruiken te hebben, daar anders vanzelfsprekend opnieuw vele maanden met wachten en nieuw overleg verloren zouden gaan.

Na het gesprek met de Toegoenezen zal, naast het verkrijgen van formele overeenstemming terzake met de Surinaamse Regering, (middels briefwisseling bij voorkeur) zo spoedig mogelijk dienen te worden overgegaan tot de aankoop van de plantage Slootwijk. Aangezien de eigenaresse sinds augustus 1962 slechts minimale onderhoudskosten aan de onderneming heeft besteed en zelfs reeds is begonnen met een gedeeltelijke liquidatie van het gebouwencomplex zal het wellicht mogelijk zijn bij de Nederlandse Handel Maatschappij een lagere koopprijs te bedingen dan in het rapport is vermeld. Een ander aspect dat kostenverlagend op het totale bedrag kan werken is het feit, dat niet het gehele areaal van + 1100 a 1200 HA voor de Toegoenezen is benodigd, doch integendeel - ook voor de verdere toekomst - met een 350 a 400 HA zal kunnen worden volstaan.

Tenslotte is het gewenst, dat in evenbedoelde briefwisseling met de Surinaamse Regering duidelijke afspraken worden gemaakt omtrent de wederzijdse - Nederlandse en Surinaamse - verantwoordelijkheden en plichten. Enerzijds zal daarin moeten uitkomen, dat overbrenging der Toegoenezen naar Suriname inderdaad geschiedt op verzoek van de Nederlandse Regering, welke financieel de verantwoordelijkheid zal dragen voor de initiele kosten van het project en de verzorgingskosten van de gezinnen voor een nauwkeurig te omschrijven beperkte eerste termijn (waarbij ook de verantwoordelijkheid van de Stichting Machinale Landbouw Suriname voor de leiding van het project nader wordt omschreven) terwijl anderzijds voor geen tweërlei uitleg vatbaar ware vast te leggen, dat de Nederlandse verplichtingen en verantwoordelijkheden na een bepaalde periode (b.v. uiterlijk na het verstrijken van de aanlooperperiode) geheel ophouden en de Toegoenezen vanaf dat ogenblik zullen worden beschouwd en behandeld als landskinderen, en dat met name alsdan niet meer het regime van toelating en uitzetting voor niet in Suriname geboren Nederlanders op hen zal worden toegepast.

Dat de Toegoenezen kan worden toegezegd, dat - zodra het schema van hun overbrenging etc. naar Suriname zal zijn opgesteld - met voortvarendheid hun naturalisatieprocedure zal worden afgewerkt, lijkt tenslotte voor de hand te liggen.

In het licht van het bovenstaande - zoals dit nader is uitgewerkt in de nota met bijlagen - verzoekt de ondergetekende de Ministerraad het voorliggende project en de daarbij voorgestelde procedure goed te keuren en hem machtiging te verlenen voor het doen van de nodige uitgaven ter uitvoering van dit vestigingsproject van Toegoenezen in Suriname.

De Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken,

*Aan de Open*Gevolmachtigd Minister van Suriname,
's-GRAVENHAGE.Onderwerp:
Migratie Toegoenese
Gemeenschap naar
Suriname.*Deze aanvraag is bedoeld
voor de Toegoenese -
Landshe*

Ter bevestiging van het, door Uw bemiddeling aan de
Surinaamse Regering aangeboden telegram d.d. maart
j.l., luidende:

„van bot aan sureg stop nederlandse ministerraad accoord
„voorstel en financiering toegoenezen landbouwvestiging
„slootwijk conform plan en u bekende kostenraming inge-
„volge in overleg met u ingesteld onderzoek witte
„vollema zoals besproken met uw werkgroep dd 22 februari
„~~stop brief volgt spoedigst~~“, heb ik de eer U het vol-
gende mede te delen.

1. De Nederlandse Ministerraad is in zijn vergadering
van 8 maart j.l. accoord gegaan met het door de Heer
L.G. Witte, directeur van de „Stichting voor de Ont-
wikkeling van de Machinale Landbouw in Suriname en
Ir. J.S. Vollema, hoofdambtenaar van het Ministerie
van Binnenlandse Zaken, opgestelde plan annex kos-
tenraming voor de Toegoenezenvestiging in Suriname
en heeft zich in beginsel bereid verklaard de finan-
ciering van dit project ten laste van de Nederlandse
begroting te brengen.

Het Toegoenezen vestigingsplan, dat door de opstellers
op 22 februari j.l. uitvoerig is besproken met de
Werkgroep Toegoenezenvestiging in Suriname, op welke
bespreking volledige overeenstemming werd verkregen,
behelst in het kort het volgende:

- a. de aankoop van de plantage Slootwijk.
- b. De aanleg van een verharde weg ter lengte van 4,2
km van de Oost-Westverbinding naar het emplacement
Slootwijk.
- c. Enige cultuurtechnische voorzieningen (bedijking
en afwatering) van het voor de Toegoenese gemeen-
schap benodigde areaal ter grootte van 350` à 400
ha.
- d. De aanleg van licht verharde jeepwegen t.b.v. in-
tern transport in bovengenoemd areaal.

- e. Een geldelijke ondersteuning van de Toegoenese gezinnen gedurende de aanlooptijd (ca 6 maanden) gedurende welke zij nog onvoldoende inkomsten en nog geen eigen voedselproductie hebben.
- f. De ontginning van rond 70 ha binnen het gekozen areaal t.b.v. de uitbreiding van de citrus- en cacao-aanplant, zulks ter bereiking van een bevredigend toekomstig inkomstenpeil.
- g. De aanschaf van enige wieltrekkers en landbouwwagens, een low lift pomp en verdere uitrusting t.b.v. een lichte mechanisatie, die noodzakelijk wordt geacht voor een efficiënte bedrijfsvoering.
- h. Enige voorzieningen t.b.v. het geschikt maken der bestaande woningen voor de Toegoenese gezinnen.
- i. Een aanvulling van de outillage der koffiefabriek.
- j. Voorzieningen t.b.v. de communicatie met Paramaribo (radiozender).
- k. Een aanvulling van de uitrusting der polikliniek
- l. Een voorziening van het onderhoud der plantage ter overbrugging van de periode tussen de aankoop der plantage en de aankomst der Toegoenezen
- m. De salariëring van een terzake deskundige leider, die gedurende 2 à 3 jaar voorlichting en bijstand verleent aan de Toegoenese gemeenschap.

De totale kosten, inclusief de reiskosten Nederland-Suriname, worden geraamd op S.f. 595.000,--, waarvan S f. 187.000,-- wordt aangemerkt als een t.z.t. door de Toegoenezen op gemakkelijke voorwaarden terug te betalen crediet.

- 2. De Nederlandse Regering stelt zich op het standpunt, dat de gehele, thans in Nederland vertoevende groep Toegoenezen naar Slootwijk dient te gaan, met dien verstande, dat aan hoogst enkele personen wegens geldige redenen (ziekte, afmaken reeds aangevangen studie e.d.) zal worden toegestaan later te volgen. Voorts, dat de Toegoenezen zich op Slootwijk als landbouwers zullen vestigen.

3. De Nederlandse Regering is de directie van de „Stichting voor de Ontwikkeling van de Machinale Landbouw in Suriname" erkentelijk voor haar bereidheid de technisch-financiële leiding van het Toegoneezenproject op zich te nemen en een ervaren functionaris beschikbaar te stellen voor de leiding en voorlichting ter plaatse en aanvaardt deze regeling gaarne.

4. Aangezien de aan te leggen verharde weg van het Slootwijkemplacement naar de Oost-Westverbinding mede van belang is voor de ten Westen van de Commetewanakreek gevestigde bevolking en deze ontsluitingsweg - naar verwacht mag worden - aanleiding zal geven tot lintbewoning, zou de Nederlandse Regering het op prijs stellen indien de Surinaamse Overheid de onderhoudskosten van deze weg te Haren laste zou willen nemen, eventueel in ruil voor het niet voor de Toegoneezenvestiging benodigde gedeelte van de plantage Slootwijk.

5. De Nederlandse Regering stelt zich garant voor de terugreis der Toegoneezen naar Nederland ingeval de vestiging in Suriname onverhoopt zou mislukken. Zij meent deze garantie echter te moeten limiteren tot drie jaar na de aankomst van de gemeenschap in Suriname, ~~met de overweging, dat indien de beginmoelijkheden overwonnen zijn en de vestiging na verloop van drie jaar bevredigend geslaagd is, er bijzonder weinig kans is dat zich daarna nog onoverkomelijke moeilijkheden zouden kunnen voordoen.~~ *de Nederlandse Regering*

Zie de conclusie op het standpunt dat de Nederlandse verplichtingen zijner de Toegoneezen in tijde van overgang beperkt blijven te zijn. Zie steld

Lop g...

De Regering aanvaardt en goedgekeurd de Surinaamse Regering te brengen en Haar te verzoeken, kan het zijn op korte termijn, te berichten of Harerzijds met een en ander kan worden ingestemd.

Ik moge U verzoeken het bovenstaande ter kennis van de Surinaamse Regering te brengen en Haar te verzoeken, kan het zijn op korte termijn, te berichten of Harerzijds met een en ander kan worden ingestemd.

W De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,

1-1 Zo cha deze miskenning is verstaan, legt dit in de bedoeling dat een loop van slootwijk over te gaan en in aansluiting daarop zo spoedig mogelijk te beginnen met de overbrenging van de Toegoneezen naar Suriname en de wederom terugreis tot het plan. Een kwartiermalen groep van 10 tot 10 personen te al nemen en dat te beide land maar a.s. naar paramaribo kan uitrekken.

15-3-63 1528

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Directie Afdeling	APZ/WMG	Bewerker J.S.Vollema	Klass. nr.	Doss. nr. G 36099
----------------------	---------	-------------------------	------------	----------------------

Corr. nr. GS- 13559/ 36099	Rubricering Zeer geheim Geheim	Vertrouwelijk Dienstgeheim
-------------------------------	---	-------------------------------

Ingekl.	INZAGE	
van	Voorafgaande Chef kab. vice Min. pres. <i>de B.</i> <i>14/3</i>	Na expeditie Ar. 52 Hr. Vollema 1/4

MEMORANDUM MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Vervo VAN: *de Boer* **SPOED**
 AAN: *de Boer*
 Medez: *leiden af deze brief (meer) dan twee weken lang te pas, of rechtstreeks (dich met een copie te pas).*
21 jaar de acc. met mijn verslag p. 3?
 226622-15
 2.0.2 → 13

Getypt door <i>ha</i>	Gecoörd door: <i>gh/ha</i>	Verzonden	
		dd. 15-3-63 p. K	door: <i>Q</i>

Rappeleren op

Wijze van verzending a.a. (koerier, expresse, aangetekend, kosten verhalen, publiceren, zegelen, enz.)

Veel spoed
Nederlandsch-Indische bezorgen

Te vernietigen na _____ jaar.

Onderwerp: Migratie Toegoeneze gemeenschap naar Suriname.

A a n:
de Heer Gevolmachtigd Minister van Suriname
te *de Heer Suriname 26,*
's-GRAVENHAGE.

20

Ter bevestiging van ons mondeling onderhoud over de Toegoenezen-kwestie deel ik U het volgende mede.

- De Nederlandse Ministerraad is in zijn vergadering van 8 maart jl. accoord gegaan met ~~een~~ door de heer L.G.Witte, directeur van de "Stichting voor de Ontwikkeling van de Machinale Landbouw in Suriname" en Ir. J.S.Vollema, hoofdamtenaar van het ministerie van Binnenlandse Zaken, opgesteld plan annex kostenraming voor de Toegoenezen-vestiging in Suriname en heeft zich in beginsel bereid verklaard de financiering van dit project ten laste van de Nederlandse begroting te brengen. Het Toegoenezen-vestigingsplan, dat door de opstellers op 22 februari jl. uitvoerig is besproken met de Werkgroep Toegoenezenvestiging

in

in Suriname, op welke bespreking volledige overeenstemming werd verkregen, behelst in het kort het volgende:

- a. de aankoop van de plantage Slootwijk;
- b. de aanleg van een verharde weg ter lengte van 4,2 km van de Oost-Westverbinding naar het emplacement Slootwijk;
- c. enige cultuurtechnische voorzieningen (bedijking en afwatering) van het voor de Toegoenese gemeenschap benodigde areaal ter grootte van 350 à 400 ha;
- d. de aanleg van licht verharde jeepwegen t.b.v. intern transport in bovengenoemd areaal;
- e. een geldelijke ondersteuning van de Toegoenese gezinnen gedurende de aanlooptijd (ca 6 maanden) gedurende welke zij nog onvoldoende inkomsten en nog geen eigen voedselproductie hebben;
- f. de ontginning van rond 70 ha binnen het gekozen areaal t.b.v. de uitbreiding van de citrus- en cacao-aanplant, zulks ter bereiking van een bevredigend toekomstig inkomstenpeil;
- g. de aanschaf van enige wijdtrekkers en landbouwwagens, een low lift pomp en verdere uitrusting t.b.v. een lichte mechanisatie, die noodzakelijk wordt geacht voor een efficiënte bedrijfsvoering;
- h. enige voorzieningen t.b.v. het geschikt maken der bestaande woningen voor de Toegoenese gezinnen;
- i. een aanvulling van de outillage der koffie-fabriek;
- j. voorzieningen t.b.v. de communicatie met Paramaribo (radiozender);
- k. een aanvulling van de uitrusting der polikliniek;
- l. een voorziening van het onderhoud der plantage ter overbrugging van de periode tussen de aankoop der plantage en de aankomst der Toegoenezen;
- m. de salariëring van een terzake deskundige leider, die gedurende 2 à 3 jaar voorlichting en bijstand verleent aan de Toegoenese gemeenschap.

Binnen deze ruimte niet schrijven

De totale kosten, inclusief de reiskosten Nederland-Suriname, worden geraamd op S.f. 595.000,--, waarvan S.f. 187.000,-- wordt aangemerkt als een t.z.t. door de Toegoenezen op gemakkelijke voorwaarden terug te betalen crediet.

2. De Nederlandse Regering stelt zich op het standpunt, dat de gehele, thans in Nederland vertoevende groep Toegoenezen naar Slootwijk dient te gaan, met dien verstande, dat aan/hoogst enkele personen ~~van~~ wegens geldige redenen (ziekte, afmaken reeds aangevangen studie e.d.) zal worden toegestaan later te volgen.

Voorts, dat de Toegoenezen zich op Slootwijk als landbouwers zullen vestigen.

3. De Nederlandse Regering is de directie van de "Stichting voor de Ontwikkeling van de Machinale Landbouw in Suriname" erkentelijk voor haar bereidheid de technisch-financiële leiding van het Toegoenezen-project op zich te nemen en een ervaren functionaris beschikbaar te stellen voor de leiding en voorlichting ter plaatse en aanvaardt deze regeling gaarne.

4. Aangezien de aan te leggen verharde weg van het Slootwijk-emplacement naar de Oost-Westverbinding mede van belang is voor de ten westen van de Commetewang-kreek gevestigde bevolking en deze ontsluitingsweg -- naar verwacht mag worden -- aanleiding zal geven tot lintbewoning, zou de Nederlandse Regering het op prijs stellen indien de Surinaamse Overheid de onderhoudskosten van deze weg te Haren laste zou willen nemen, eventueel in ruil voor het niet voor de Toegoenezen-vestiging benodigde gedeelte van de plantage Slootwijk.

Le

nie afspraak / velkx

~~5. De Nederlandse Regering stelt zich tenslotte op het standpunt, dat de Nederlandse verplichtingen jegens de Toegoenezen in tijd en omvang beperkt dienen te blijven.~~

~~Zij stelt zich garant voor de terugreis der Toegoenezen naar Nederland ingeval de vestiging in Suriname onverhoopt zou mislukken, doch meent deze garantie te moeten limiteren tot drie jaar na de aankomst van de gemeenschap in Suriname. Zij neemt nl. aan dat na drie jaar redelijkerwijs is vast te stellen of de vestiging zowel economisch als sociaal als geslaagd kan worden beschouwd.~~

Tezegen de achtergrond van de financiële en materiële bijstand om haar aan het medebestuur te geven

Ik moge U verzoeken het bovenstaande ^{inzel} ter kennis van de Surinaamse Regering te ^{zullen} brengen en Haar te verzoeken, kan het zijn op korte termijn, te berichten of Harerzijds met een en ander kan worden ingestemd.

Zodra deze instemming is verkregen, ligt het in de bedoeling tot aankoop van Slootwijk over te gaan en in aansluiting daarop zo spoedig mogelijk te beginnen met de overbrenging van de Toegoenezen naar Suriname en de verdere uitvoering van het plan. Een kwartiermakersgroep van + 8 tot 10 personen ~~vermoedelijk reeds~~ eind maart a.s. naar Paramaribo ~~aan~~ vertrekken.

De lichte mede aan nu met af aan de overige diversiteit als in de de Surinaamse gezegte wettelijk geachte aannemende inzien van belastingen Toegoenezen id Surinaamse aannemende te stimuleren

M/V 13
De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,

afgevaardigde alle in de Surinaamse
alle bronnen financiële

I. Tangenommen may worden mede, I in elk geval

I. Ex liven informatie deen tevelde dat

5. De Nederlandse Regering stelt zich garant voor de terugreis der Toegoenezen naar Nederland ingeval de vestiging in Suriname onverhoopt zou mislukken, doch meent tegen de achtergrond van de financiële en materiële bijstand door haar gedurende die periode aan het onderhavige project te verlenen, deze garantie te moeten limiteren tot drie jaar na de aankomst van de gemeenschap in Suriname, zulks mede ~~om~~ van meet af aan de evenzeer Uwerzijds als door de Nederlandse Regering wenselijk geachte harmonische *inpassi.* van de betrokken Toegoenezen/in de Surinaamse samenleving te stimuleren.

hi
alleen in Nederland
realiseert

Aangenomen mag worden bovendien, dat in elk geval na drie jaar redelijkerwijs is vast te stellen of de vestiging zowel economisch als sociaal als geslaagd kan worden beschouwd.

Ik moge U verzoeken het bovenstaande wel ter kennis van de Surinaamse Regering te willen brengen en Haar te verzoeken, kan het zijn op korte termijn, te berichten of Harerzijds met een en ander kan worden ingestemd.

Zodra deze instemming is verkregen, ligt het in de bedoeling tot aankoop van Slootwijk over te gaan en in aansluiting daarop zo spoedig mogelijk te beginnen met de overbrenging van de Toegoenezen naar Suriname en de verdere uitvoering van het plan.

Te Uwer informatie diene tenslotte, dat een kwartiermakersgroep van + 8 tot 10 personen vermoedelijk ~~reeds~~ eind maart a.s. gereed zal zijn om naar Paramaribo te vertrekken.

↓

Aan

de Heer Gevolmachtigde Minister
van Suriname,
Jozef Israëlslaan 26,
's-Gravenhage.

APZ/WNG

GS 13559/36099

15 maart 1963.

Migratie Toegoenese
gemeenschap naar Suriname.

Ter bevestiging van ons mondeling onderhoud over de Toegoenezen-
kwestie deel ik U het volgende mede.

1. De Nederlandse Ministerraad is in zijn vergadering van 8 maart jl. accoord gegaan met een door de heer L.G. Witte, directeur van de "Stichting voor de Ontwikkeling van de Machinale Landbouw in Suriname" en Ir. J.S. Vollema, hoofdamtenaar van het ministerie van Binnenlandse Zaken, opgesteld plan annex kostenraming voor de Toegoenezen-vestiging in Suriname en heeft zich in beginsel bereid verklaard de financiering van dit project ten laste van de Nederlandse begroting te brengen.

Dit Toegoenezen-vestigingsplan, dat door de opstellers op 22 februari jl. uitvoerig is besproken met de Werkgroep Toegoenezenvestiging in Suriname, op welke bespreking volledige overeenstemming werd verkregen, behelst in het kort het volgende:

- a. de aankoop van de plantage Slootwijk;
- b. de aanleg van een verharde weg ter lengte van 4,2 km van de Oost-Westverbinding naar het emplacement Slootwijk;
- c. enige cultuurtechnische voorzieningen (bedijking en afwatering) van het voor de Toegoenese gemeenschap benodigde areaal ter grootte van 350 à 400 ha;
- d. de aanleg van licht verharde jeepwegen ten behoeve van intern transport in bovengenoemd areaal;
- e. een geldelijke ondersteuning van de Toegoenese gezinnen gedurende de aanlooptijd (ca 6 maanden) gedurende welke zij nog onvoldoende inkomsten en nog geen eigen voedselproductie hebben;
- f. de ontginning van rond 70 ha binnen het gekozen areaal ten behoeve van de uitbreiding van de citrus- en cacao-aanplant, zulks ter bereiking van een bevredigend toekomstig inkomstenpeil;

- g. de aanschaf van enige wiertrekkers en landbouwwagens, een lift pomp en verdere uitrusting ten behoeve van een lichte mechanisatie, die noodzakelijk wordt geacht voor een efficiënte bedrijfsvoering;
- h. enige voorzieningen ten behoeve van het geschikt maken der bestaande woningen voor de Toegoeneze gezinnen;
- i. een aanvulling van de outillage der koffiefabriek;
- j. voorzieningen ten behoeve van de communicatie met Paramaribo (radiozender);
- k. een aanvulling van de uitrusting der polikliniek;
- l. een voorziening van het onderhoud der plantage ter overbrugging van de periode tussen de aankoop der plantage en de aankomst der Toegoenezen;
- m. de salariëring van een terzake deskundige leider, die gedurende 2 à 3 jaar voorlichting en bijstand verleent aan de Toegoeneze gemeenschap.

De totale kosten, inclusief de reiskosten Nederland-Suriname, worden geraamd op S.f.595,000,-- waarvan S.f. 187.000,-- wordt aangemerkt als een te zijner tijd door de Toegoenezen op gemakkelijke voorwaarden terug te betalen crediet.

2. De Nederlandse Regering stelt zich op het standpunt, dat de gehele, thans in Nederland vertoevende groep Toegoenezen naar Slootwijk dient te gaan, met dien verstande, dat aan een hoogst enkele persoon wegens geldige redenen (ziekte, afmaken reeds aangevangen studie e.d.) zal worden toegestaan later te volgen.

Voorts, dat de Toegoenezen zich op Slootwijk als landbouwers zullen vestigen.

3. De Nederlandse Regering is de directie van de "Stichting voor de Ontwikkeling van de Machinale Landbouw in Suriname" erkentelijk voor haar bereidheid de technisch-financiële leiding van het Toegoenezen-project op zich te nemen en een ervaren functionaris beschikbaar te stellen voor de leiding en voorlichting ter plaatse en aanvaardt deze regeling gaarne.

4. Aangezien de aan te leggen verharde weg van het Slootwijk-emplacement naar de Oost-Westverbinding mede van belang is voor de ten westen van de Commetewanekreek gevestigde bevolking en deze ontsluitingsweg -- -- naar verwacht mag worden -- aanleiding zal geven tot lintbewoning, zou de Nederlandse Regering het op prijs stellen, indien de Surinaamse Overheid de onderhoudskosten van deze weg te Haren laste zou willen nemen, eventueel in ruil voor het niet voor de Toegoenezenvestiging benodigde gedeelte van de plantage Slootwijk.

5. De Nederlandse Regering stelt zich garant voor de terugreis der Toegoenezen naar Nederland ingeval de vestiging in Suriname onverhoopt zou mislukken, doch meent tegen de achtergrond van de financiële en materiële bijstand door haar gedurende die periode aan het onderhavige project te verlenen, deze garantie te moeten limiteren tot drie jaar na de aankomst van de gemeenschap in Suriname, zulks mede van meet af aan de evenzeer Uwerzijds als door de Nederlandse Regering wenselijk geachte harmonische ingroei van de betrokken Toegoenezen die allen tot Nederlander zullen worden genaturaliseerd in de Surinaamse samenleving te stimuleren.

Aangenomen mag worden bovendien, dat in elk geval na drie jaar redelijkerwijs is vast te stellen of de vestiging zowel economisch als sociaal als geslaagd kan worden beschouwd.

Ik moge U verzoeken het bovenstaande wel ter kennis van de Surinaamse Regering te willen brengen en Haar te verzoeken, kan het zijn op

korte termijn, te berichten of Harerzijds met een en ander kan worden ingestemd.

Zodra deze instemming is verkregen, ligt het in de bedoeling tot aankoop van Slootwijk over te gaan en in aansluiting daarop zo spoedig mogelijk te beginnen met de overbrenging van de Toegoenezen naar Suriname en de verdere uitvoering van het plan.

Te Uwer informatie diene tenslotte, dat een kwartiermakersgroep van + 8 tot 10 personen vermoedelijk eind maart a.s. gereed zal zijn om naar Paramaribo te vertrekken.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,

Van: Staatssecretaris

Aan: Heer D.G. *W.A.*
Heer Dieudonné

doc. 36099

dep 27/3

26/3/63

Dr. Pos verzendt heden op mijn verzoek nog telegram van ongeveer de volgende inhoud aan Mr. Emanuels, premier van Suriname i.v.m. het feit, dat heden laatste M.R. aldaar vóór de verkiezingen op a.s. maandag 25 maart plaatsvindt.

"Staatssecretaris Bot vraagt mij of i.v.m. a.s. Statenverkiezingen Ministerraad Suriname heden beslissing kan nemen over Toegonezenvestiging Slootwijk, opdat hij voorbereiding terzake alhier kan voortzetten."

22 maart 1963.

Van: Staatssecretaris

Aan: Heer D.G.
Heer Dieudonné /

Dr. Pos verzendt heden op mijn verzoek nog telegram van ongeveer de volgende inhoud aan Mr. Emanuels, premier van Suriname i.v.m. het feit, dat heden laatste M.R. aldaar vóór de verkiezingen op a.s. maandag 25 maart plaatsvindt.

"Staatssecretaris Bot vraagt mij of i.v.m. a.s. Statenverkiezingen Ministerraad Suriname heden beslissing kan nemen over Toegoenezenvestiging Slootwijk, opdat hij voorbereiding terzake alhier kan voortzetten."

22 maart 1963.

Handwritten notes:
 25/3
 don. 9 3099
 dep 27/3
 Heer Staatssecretaris, 24/3
 75
 Het is dat de bevelen
 in de eerste Ned.
 op de eerste in verband
 in het Ned.

Handwritten notes:
 heel de!
 Will de predheering te
 minimum Reg. n.

Heer Staatssecretaris,

De Ned. Handel Mij. (de heer Zwager) belde op, dat de Maatschappij een bod op Slootwijk van f. 80.000.- Surinaams wenst te accepteren.

Conditioes verder:
 overdracht op kopers kosten;
 betaling in Nederland;
 Kosten onderhoud na 1 april a.s. voor rekening koper (+ f. 3.000.- Sur. per maand).

Schriftelijke bevestiging volgt nader.

22-3'63

D.G.

Handwritten signature:
 R. de L.

DE GEVOLMAGHTIGDE MINISTER VAN SURINAME

Wesie J. Staatssecretaris
na tekenen

No. 745/VERTROUWELIJK

'S-GRAVENHAGE,
~~Alexander Goghweg 7~~
Jozef Israëlslaan 26

26 maart 19 63

Onderwerp:
Migratie Toegoeneze
gemeenschap naar
Suriname.

28/3

Aan de Heer Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken,

Plein 1,
's-Gravenhage.

Wesie J.

Wit Uwe brief (in uw brief)
Aan de Toegoenezen bekeerd te
maken. Dit andere aspect is een
apart

De 1ste font
van de
Volgende 24/3
27/3
** wau Toegoenezen in 2 landen*
Staat

In antwoord op Uw brief dd. 15 maart 1963, Afd. APZ/WNG no. GS13559/36099 Vertrouwelijk, inzake bovenvermelde aangelegenheid moge ik U mededelen, dat de Surinaamse Raad van Ministers in zijn vergadering van 22 maart jl. zich akkoord heeft verklaard met de door de Nederlandse Ministerraad genomen beslissingen ten opzichte van de voorwaarden voor de vestiging van de Toegoenezen in Suriname met dien verstande, dat de Toegoenezen zich gedurende de eerste vijf jaren zonder toestemming der Surinaamse Regering niet elders zullen mogen vestigen dan op Slootwijk en dat zij zich bereid zullen verklaren goede burgers van Suriname te worden.

Tegen overname door de Surinaamse Overheid van de onderhoudskosten van de weg van het Slootwijk-emplacement naar de Oost-West-verbinding in ruil voor het niet voor de Toegoenezen nodige gedeelte van de plantage Slootwijk bestaat bij de Surinaamse Ministerraad in beginsel geen bezwaar. De Raad zal het echter op prijs stellen hieromtrent nadere concrete gegevens te ontvangen.

De Gevolmachtigde Minister
van Suriname,

(R.H. Pos).

MINISTERIE VAN	
BINNENLANDSE ZAKEN	
Geheime Registratuur (NNG)	
Ingekomen	
27 mrt 1963	
Agenda nr. <i>63. 13581</i>	
Afd. <i>APZ/PZ</i>	Doss. <i>36099</i>
Rappel nu	<i>weken.</i>

WEER VOORLEGGEN:

VERTROUWELIJK

DEPONEREN:

AFDELING APZ/WNG

Nr. *Ej 13642 36099.*

BERICHT VERVOER OP SCHRIJVEN VAN <u>Minister van</u> <u>Suriname</u>		VERVOLG OP Nr. <i>Ej 135-81</i>	
Nr. <u>745/vertrouwelijk dd.26-3-63</u>		MEDEPARAAF <i>Behandeld Verhooff/52/5 C.M. Duendary 3/4/63</i>	
BETREFFENDE <u>Migratie Toegoeneze</u> <u>Gemeenschap naar Suriname.</u>		VISIE,	
MEDEZENDEN BIJLAGEN, TE WETEN:		GELDELIJK BEZWAAR 19....., ART. F	
		ZEGEL	GETYPT DOOR
		ANDERE KOSTEN	GEOLL. DOOR
			VERZONDEN DOOR
			<i>lia</i>
			<i>thh/ha</i>
			<i>3/4/63</i>

GESTELD DOOR:

Vollema 1/4

TER RESUMTIE
AANGEBODEN

19

'S-GRAVENHAGE, *3 april* 1963

AAN

de Heer gevolmachtigd Minister
van Suriname,
Jozef Israelslaan 26,
's-Gravenhage.

In antwoord op Uw brief van 26 maart j.l. no. 745/vertrouwelijk, deel ik U mede, dat de Nederlandse Regering met erkentelijkheid heeft kennis genomen van de beslissingen van de Surinaamse Raad van Ministers van 22 maart j.l. inzake de in hoofde genoemde aangelegenheid.

De gestelde voorwaarden, dat de Toegoenezen in Suriname zich gedurende de eerste vijf jaren, zonder toestemming der Surinaamse Regering niet elders zullen mogen vestigen dan op Slootwijk en dat zij zich bereid zullen verklaren goede burgers van Suriname te worden, zijn aan de Toegoenezen bekend gemaakt.

De door de Surinaamse Ministerraad gewenste nadere concrete gegevens over de onderhoudskosten van de weg van het Slootwijk-emplacement naar de Oost West-verbinding, in ruil voor het niet voor de Toegoenezen nodige gedeelte van de plantage Slootwijk, zullen worden verstrekt, zodra de daartoe nodige opmetingen hebben plaats gevonden.

Te Uwer informatie moge dienen, dat de plantage Slootwijk door de Nederlandse Regering ~~is~~ ^{alleen} aangekocht en dat het voor de Toegoenezenvestiging bestemde gedeelte t.z.t. zal worden overgedragen aan de in voorbereiding zijnde Toegoeneze Coöperatieve Vereniging.

Met de daadwerkelijke uitvoering van het plan zal zeer binnenkort worden begonnen. Op 6 april 1963

zal

NIET BESCHRIJVEN

zal een ploeg van acht Toegoenese kwartierma-
kers per vliegtuig naar Suriname vertrekken,
terwijl op 5 april a.s. een groep van ca. 65 per-
sonen zich per schip naar Suriname zal begeven.
De rest van de ca. 180 zielen tellende gemeen-
schap zal op nader te bepalen data volgen.

Voor het opvangen van de meesters te t

De Staatssecretaris
van Binnenlandse Zaken,

*De parimeter, hun transport naar Stovenicht en
in hun ligging en mededing op de onderneming is
de bevestiging, verzocht van de directie van de
"Stichting Medische Landbouw Suriname".*

8/4

NIET BESCHRIJVEN

Aan

de Heer Gevolmachtigde Minister
van Suriname,
Jozef Israëlslaan 26,
's-Gravenhage.

APZ/WHG

GS13642/36099

3 april 1963.

Migratie Toegoeneze
Gemeenschap naar Suriname.

In antwoord op Uw brief van 26 maart j.l. no. 745/vertrouwelijk, deel ik U mede, dat de Nederlandse Regering met erkentelijkheid heeft kennis genomen van de beslissingen van de Surinaamse Raad van Ministers van 22 maart j.l. inzake de in hoofdte genoemde aangelegenheid.

De gestelde voorwaarden, dat de Toegoenezen in Suriname zich gedurende de eerste vijf jaren, zonder toestemming der Surinaamse Regering niet elders zullen mogen vestigen dan op Slootwijk en dat zij zich bereid zullen verklaren goede burgers van Suriname te worden, zijn aan de Toegoenezen bekend gemaakt.

De door de Surinaamse Ministerraad gewenste nadere concrete gegevens over de onderhoudskosten van de weg van het Slootwijk-emplacement naar de Oost-West-verbinding, in ruil voor het niet voor de Toegoenezen nodige gedeelte van de plantage Slootwijk, zullen worden verstrekt, zodra de daar toe nodige opmetingen hebben plaats gevonden.

Te Uwer informatie moge dienen, dat de plantage Slootwijk door de Nederlandse Regering zal worden aangekocht en dat alleen het voor de Toegoenezenvestiging bestemde gedeelte te zijner tijd zal worden overgedragen aan de in voorbereiding zijnde Toegoeneze Coöperatieve Vereniging.

Met de daadwerkelijke uitvoering van het plan zal zeer binnenkort worden begonnen. Op 6 april 1963 zal een ploeg van acht Toegoeneze kwartiermakers per vliegtuig naar Suriname vertrekken, terwijl op 5 april a. een groep van ca. 65 personen zich per schip naar Suriname zal begeven. De rest van de ca. 180 zielen tellende gemeenschap zal op nader te bepalen data volgen.

- Voor -

Voor het opvangen van de migranten te Paramaribo, hun transport naar Slotwijk en hun ligging en voeding op de onderneming is de bemiddeling verzocht van de directie van de "Stichting Machinale Landbouw Suriname".

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,

W.G. Th.H. Bot.

WEER VOORLEGGEN:

attentie: brief II: PER LUCHTPOST

DEPONEREN:

VERTROUWELIJK

AFDELING

Afw. Zaken WNG

Nr. GS 13581/36099

BERICHT Vervolg OP SCHRIJVEN VAN de Gevolmachtig-

VERVOLG OP Nr.

de Minister van Suriname te Den Haag

Ch. F. A. L. 26/3
C. W. Dierckx

Nr. 745/Vertrouwelijk

MEDEPARAAF *M. Dierckx*

BETREFFENDE Toegoenezenvestiging

VISIE, *na tape duke K 52, Sh. Dottina, Sh. 29*

Slootwijk, Suriname.

Verkoop, Sh. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

GELDELIJK BEZWAAR 19....., ART.

MEDEZENDEN BIJLAGEN, TE WETEN:

De Rijksoverheid

ZEGEL

GETYPT DOOR

GEOLL. DOOR

VERZONDEN DOOR

ANDERE KOSTEN

GESTELD DOOR:

Vollema 26/3

Secr. Copie ^{an} Dir. Stichting voor de Ontwikkeling van Machinale Landbouw in Suriname te Paramaribo.

'S-GRAVENHAGE, 24-3 1963

TER RESUMTIE AANGEBODEN

19.....

AAN

- I. de Voorzitter van de Raad van Commissarissen van de Stichting voor de Ontwikkeling van Machinale Landbouw in Suriname, Koninginnegracht 66, 's-Gravenhage.

28/3

NIET BESCHRIJVEN

Regening

Hierbij heb ik de eer u mede te delen, dat de Nederlandse Ministerraad in zijn vergadering van 8 maart j.l. accoord is gegaan met het door de heren L.G. Witte en Ir. J.S. Vollema opgestelde plan annex kostenraming voor de Toegoenezenvestiging in Suriname en zich bereid heeft verklaard de financiering van dit project ten laste van de Nederlandse begroting te brengen. De Nederlandse Regering stelt zich voorts garant voor de terugreis der Toegoenezen naar Nederland ingeval de vestiging in Suriname onverhoopt zou mislukken, doch meent tegen de achtergrond van de financiële en materiële bijstand door haar aan het onderhavige project te verlenen, deze garantie te moeten limiteren tot drie jaar na de aankomst van de gemeenschap in Suriname.

Wan de Surinaamse Regering is dezer dagen bericht ontvangen, dat zij zich met een en ander geheel kan verenigen, zodat thans onverwijld met de uitvoering van het plan kan worden begonnen. Het ligt in de bedoeling thans de plantage Slootwijk aan te kopen en een ploeg van acht kwartiermakers (Toegoenese ambachtlieden) reeds op 6 april a.s. per vliegtuig naar Suriname te laten vertrekken. De rest der gemeenschap zal dan zo spoedig mogelijk per bootgelegenheid volgen.

Zoals U bekend heeft de Heer Witte tijdens de interdepartementale bespreking te Den Haag op 15 oktober

De twee de groep van 62 personen zal op 5 april a.s. per boot de reis naar Suriname aanvangen, terwijl

207654c

tober

tober 1962 de bereidheid van de directie van uw Stichting om het financieel-technisch beheer van het project op zich te nemen, tot uiting gebracht en is deze suggestie ook in het rapport Witte-Vollema/opgenomen. De Nederlandse Regering is erkentelijk voor dit aanbod en aanvaardt gaarne deze regeling, waarbij derhalve de directie Uwer Stichting ~~het financieel-technisch beheer van het Toegoezenvestigingsproject~~ op zich neemt en een ervaren functionaris beschikbaar stelt voor de leiding en voorlichting ter plaatse.

De nodige fondsen zullen op aanvraag van de directie van Uw Stichting te zijner beschikking worden gesteld door opening van een crediet bij een door hem aan te wijzen bankinstelling te Paramaribo, telkenmale tot een bedrag van een bij de Minister van Binnenlandse Zaken in te dienen gemotiveerd werkprogramma.

Ten slotte deel ik u mede, dat in verband met de uit het project voortvloeiende schuldverhouding tussen de Staat der Nederlanden en de Toegoezene gemeenschap thans een geëigende coöperatieve vorm voor deze gemeenschap wordt ontworpen.

26/3 De Staatssecretaris
van Binnenlandse Zaken,

Voor deze

De Directeur-Generaal, Hoofd
van de Directie Afwikkelingszaken
WVG

[Handwritten signature]
27/3

II.
de Directeur van de Stichting
voor de Ontwikkeling van de
Machinale Landbouw in Suriname
te PARAMARIBO.

Hierbij Ingesloten doe ik U een afschrift toekomen van mijn brief dd.heden nr.GS 13581/36099 met bijlage aan de Voorzitter van de Raad van Commissarissen van de Stichting voor de Ontwikkeling van de Machinale Landbouw in Suriname, te Den Haag, naar de inhoud waarvan ter bekorting moge worden verwezen.

De Staatssecretaris van Binn.Zaken,
Voor deze:
de Directeur-Generaal,
Hoofd van de Directie
Afwikkelingszaken Westelijk N.G.,

uitg. brief geleend.

Kottier.

*P. - Kras van den veld
Mij de bespreking in
bijgevoegd -*

*L in het kader van de
afgeselde korto-
2 oming*

NIET BESCHRIJVEN

W. W. S.

STICHTING VOOR DE ONTWIKKELING VAN MACHINALE LANDBOUW IN SURINAME

KONINGINNEGRACHT 66 - 's-GRAVENHAGE - Telegramadres: STIMALAS
TELEFOON 184332 - BANK: NED. HANDEL MIJ 's-GRAVENHAGE Kantoor Herengracht

Afd. J/vE

No. 904

's-GRAVENHAGE, 4 april 19 63

ONDERWERP:

Toegoezenvesti-
ging Sloopwijk
Suriname

Aan de Staatssecretaris van Binnen-
landse Zaken

Plein 1

DEN HAAG

Witte Hr. Staatssecret.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN
Geheime Registratie (S.G.)
Ingekomen
10 april 1963
Agenda Nr. 113699
Afd. APZ/AZ Doss. 36099
Rapp:

~~MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN
INGEKOMEN
- 9 APR. 1963
Onderdeel:
Agenda:
Rapp: waken~~

Handwritten notes:
11/4
als bestuurs
als nu
aan de
J.W.

In antwoord op Uw brief Directie Afw.Zaken WNG nr. GS 13581/36099 van 27 maart 1963 bericht ik U dat het nimmer in de bedoeling van de Raad van Commissarissen van de Stichting voor de Ontwikkeling van Machinale Landbouw in Suriname heeft gelegen ten aanzien van de Toegoezenvestiging een zoveel omvattende steun te verlenen als in Uw brief wordt genoemd.

De Raad van Commissarissen stelde in zijn vergadering van 10 november 1962 vast dat medewerking met betrekking tot de vestiging van Toegoezen in Suriname zou worden verleend indien de Surinaamse Regering dat zou verzoeken. Hoewel een dergelijk verzoek de Raad niet bereikte werd gezien deze beslissing goedkeuring verleend aan deelname van de Heer Witte, Directeur van de Stichting, aan de voorbereiding van deze vestiging voor wat betreft de planning en de kostenberekening. Met de in het rapport van de Heren Witte en Vollema naar voren gebrachte gedachte het financieel-technisch beheer door de Stichting te doen voeren wordt echter door de Raad van Commissarissen niet ingestemd. De omvangrijke en verantwoorde-lijke werkzaamheden welke aan het directoraat van de Stichting zijn verbonden, de grote problemen die nog steeds in de vestiging Wageningen rijzen en de grote afstand tussen Wageningen en Sloopwijk hebben tot deze beslissing geleid. De in het verleden opgedane ervaring met een gecombineerd beheer is trouwens ongunstig geweest.

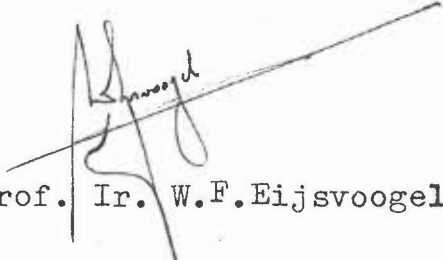
Voor zover behoefte zal bestaan gedurende de aan-
looperperiode van de vestiging op Sloopwijk om employe's
of machines van de Stichting daar tijdelijk werkzaam
te doen zijn, laat de Raad de beslissing daartoe over

aan

Datum 4-4-1963
Afd. J/vE
No. 904

aan zijn Directeur in Suriname, die dienovereenkomstig werd ingelicht. Mocht het echter nodig zijn één der oudere employé's met tropenervaring definitief met het beheer van Slootwijk te belasten dan zal deze de dienst der Stichting moeten verlaten.

De Voorzitter van de Raad van
Commissarissen:

Prof. Ir. W.F. Eijsvoogel

Vestiging Toegoenezen

Uw brief No.910 dd. 2 april 1963

Aan de Voorzitter van de
Raad van Commissarissen der S.M.L.
de Hooggeleerde Heer
Prof. ir. W.F. Eysvoogel
Duivendaal No. 1
W a g e n i n g e n
Nederland.

Van de inhoud van Uw in hoofde genoemd schrijven heb ik zorgvuldig kennis genomen.

Het spijt mij, dat de suggestie in het rapport Witte - Vollema, inzake het management van de Toegoenezen groep geleid heeft tot een in zekere zin wederzijds misverstand.

Wellicht heeft de gekozen redactie daartoe enige aanleiding gegeven.

Het is n.l. niet mijn bedoeling geweest, dat de Stichting Machinale Landbouw belast zou worden met het verantwoordelijk beheer van de plantage Slootwijk en haar opgezetenen.

De gedane suggestie vond haar ontstaan in de wenselijkheid om een rechtstreekse financiering mogelijk te maken uit hoofde van de mening, dat het "Projekt beheer" van het Ministerie van L.V.V. hier te lande niet is ingesteld op de coöperatieve vorm van de Toegoenese gemeenschap.

Naar mij bekend, werd terzake overleg gepleegd door Minister Klompé met de Minister President van Suriname, van welke zijde geen bezwaren hiertegen aanwezig werden geacht.

Integendeel - de Minister President van Suriname was van mening, dat de migratie zo geluidloos mogelijk dient tot stand te komen.

Men werkt -in Nederland- thans aan de oprichting van een coöperatieve vereniging, waarin alle leden van de Toegoenezen worden opgenomen.

Deze Coöperatie krijgt een verantwoordelijk bestuur, dat -voor zover mij bekend- reeds is gekozen.

Het is duidelijk, dat dit bestuur de leiding en het beheer op zich zal nemen.

Tussen dit bestuur en de Nederlandse Regering wordt o.m. de schuldverhouding t.a.v. Nederland vastgelegd.

Sedert enige dagen is de eerste groep -n.l. de kwartier-makers- hier gearriveerd. Enige gesprekken met de leider hiervan gaven mij enig inzicht in de onderlinge gezags verhoudingen binnen de groep.

~~Aan de hand hiervan vraag ik mij af of een buiten de groep staande leider voor langere duur in deze gemeenschap wel op z'n plaats zal zijn.~~

Uiteraard kan iemand, die ter plaatse goed bekend is gedurende de aanloop periode nuttig werk verrichten, hetgeen in het kader van hulp verlening door de S.M.L. wordt geregeld. Dit hoeft echter slechts een kwestie van enkele maanden te zijn.

Voor de nodig geoordeelde landbouw-adviezen acht ik de suggestie van de Districts Commissaris van de Commewijne zeer aantrekkelijk, n.l. het benoemen van een advies-commissie, bestaande uit een drietal deskundigen uit omgeving.

Hiertoe zouden in aanmerking komen de Heren:

Dr. ir. Duivemans (adviseur Mariënborg)

de Heer Kloet (eigenaar beheerder citrus plantage
Spieringshoek)

de Heer Smith (direkteur van de landbouwschool Alliance)

Het is hierbij uiteraard de bedoeling, dat in grote lijnen wordt vastgehouden aan het uitgestippelde cultuurplan.

Naast deze advies-commissie, die zich uiteraard slechts zal bemoeien met aangelegenheden van landbouwkundige aard, dient n.m.m. een lichaam te worden gecreëerd, dat in feite toezicht kan uitoefenen op de juiste gang van zaken.

Hiertoe wil ik adviseren, dat door de Nederlandse Regering -eventueel in overleg met de Surinaamse Regering- een raad van toezicht wordt benoemd, eveneens bestaande uit 3 leden, t.a. waarvan ik het zeer belangrijk acht, dat de direkteur van de S.M.L. als voorzitter fungeert.

Daarnaast zouden kunnen worden aangewezen het hoofd van de Landbouw Voorlichting van L.V.V. en de D.C. van het distrikt. Commewijne. De Direkteur van L.V.V. stemt hiermede in.

Het zitting nemen van de Direkteur der Stichting in de raad van Toezicht is in het kader van de hulp verlening een voor de Toegoenezen zeer belangrijke aangelegenheid. N.m.m. zal dit de werkzaamheden van de Direkteur niet belangrijk verzwaren, terwijl de hieruit voortvloeiende nuttige adviezen in de beleidssector een zeer belangrijke steun zullen kunnen vormen voor het welslagen van de Toegoenese migratie.

N.m.m. zal de S.M.L. deze verplichting jegens de Nederlandse Regering moeilijk naast zich neer kunnen leggen.

Ik vertrouw gaarne te mogen aannemen, dat na de hierboven gedane uiteenzetting de Raad van Commissarissen zich zal kunnen verenigen met de in dit kader gestelde vorm van hulp verlening.

Stichting voor de Ontwikkeling van
Machinale Landbouw in Suriname
De Direkteur

L.G. Witte

MEMORANDUM

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

VAN: J. S. Vollema
AAN: Di Gen. afw. Zaken W.N.G.

Hierbij een memo in zake mijn telefoongesprek met de heer Witte bescijfel aangehouden

L. Vollema k 20/5
* *aanne binnenlandse Zaken*
Vollema 17/4

Vollema
Sh. Hartman

Bil K. van der ...
Sh. Hartman

226622-15

telefoongesprek met de heer Witte, directie Machinale Landbouw in Suriname, op 11 april 1963.

...iding van bijgaande brief van de voorzitter
... Commissarissen der S.M.L. heb ik de heer
... gevraagd.
... mij mede terzake reeds van zijn Bestuur te
... en meent dat er een misverstand is gerezen

Hij heeft zijn Bestuur reeds geantwoord en verwacht de geopperde bezwaren uit de weg te hebben geruimd. Hij adviseert rustig af te wachten totdat hij deze zaak met zijn Bestuur heeft opgelost. *

Inmiddels, deelde de heer Witte mede, gaat alles tot dusver naar wens. Hij heeft alle medewerking van Bestuur, Evangelische Broedergemeente en Koninklijke Landmacht. De kwartiermakers der Toegoenezen maken een uitstekende indruk. Na een bezoek in gezelschap van bovengenoemde instanties aan Slootwijk zijn gereedschappen aangeschaft en gaar de kwartiermakers onder leiding van een functionaris der S.M.L. aan het werk.

Vorbereidingen zijn getroffen om de groep van de "Willemstad" op te vangen. Zij zullen gelegerd en gevoed worden te Paramaribo en zo spoedig mogelijk per landingsvaartuig van de K.L. naar Slootwijk gebracht worden.

Vanaf de 26e april kan wekelijks een groep van 35 personen worden opgevangen, die dan nachtlogies en ontbijt in Paramaribo krijgen en vervolgens per landingsboot naar Slootwijk vervoerd worden. Het landingsvaartuig kan nl. 35 personen per keer vervoeren. De heer Witte vraagt tijdig telegrafisch bericht over de datum van vertrek van deze groepen van 35 personen.

van: J. B. Vorrema

Aan: Hr. Staatssecretaris

L. Hillen 20/5
* *Jaanne binendans weer*
inlesse 11/4

Verslag van een telefoongesprek met de heer Witte, directeur van de Stichting Machinale Landbouw in Suriname,
op 11 april 1963.

Naar aanleiding van bijgaande brief van de voorzitter van de Raad van Commissarissen der S.M.L. heb ik de heer Witte om advies gevraagd.

Hij deelde mij mede terzake reeds van zijn Bestuur te hebben vernomen en meent dat er een misverstand is gerezen. Hij heeft zijn Bestuur reeds geantwoord en verwacht de geventeerde bezwaren uit de weg te hebben geruimd. Hij adviseert rustig af te wachten totdat hij deze zaak met zijn Bestuur heeft opgelost. *

Inmiddels, deelde de heer Witte mede, gaat alles tot dusver naar wens. Hij heeft alle medewerking van Bestuur, Evangelische Broedergemeente en Koninklijke Landmacht. De kwartiermakers der Toegoenezen maken een uitstekende indruk. Na een bezoek in gezelschap van bovengenoemde instanties aan Slotwijk zijn gereedschappen aangeschaft en gaan de kwartiermakers onder leiding van een functionaris der S.M.L. aan het werk.

Vorbereidingen zijn getroffen om de groep van de "Willemstad" op te vangen. Zij zullen gelegerd en gevoed worden te Paramaribo en zo spoedig mogelijk per landingsvaartuig van de K.L. naar Slotwijk gebracht worden.

Vanaf de 26e april kan wekelijks een groep van 35 personen worden opgevangen, die dan nachtlogies en ontbijt in Paramaribo krijgen en vervolgens per landingsboot naar Slotwijk vervoerd worden. Het landingsvaartuig kan nl. 35 personen per keer vervoeren. De heer Witte vraagt tijdig telegrafisch bericht over de datum van vertrek van deze groepen van 35 personen.

*Niet te vergeten
dit enorme project
op zijn beloop!
Kalen!*

De heer Witte is van mening, dat indien de gehele Toegoenezengroep van hetzelfde gehalte is als de kwartiermakers, het niet nodig zal zijn een leider gedurende lange re tijd op Slootwijk te stationneren. Na enige maanden zal dan verder met periodieke controle- en voorlichtingsbezoek kunnen worden volstaan. Hij stelt voor een adviescommissie in te stellen, bestaande uit:

- Dr.Ir.Duiveman - adviseur N.H.M.
- Hr.Smith - directeur Landbouwschool Alliar
- Hr.Kloet - ervaren citrusplanter

die de Toegoenese gemeenschap landbouwadviezen kan geven. De directie der S.M.L. kan toezicht blijven uitoefenen op de gang van zaken.

17-4-1963.

K. Helena

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Directie Afdeling <i>APZ/AZ</i>	Bewerker <i>H. Vallerma</i>	Klass. nr.	Doss. nr. <i>36099</i>
Corr. nr. <i>gl. 13697/36099</i>	Rubricering Zeer geheim Geheim	Vertrouwelijk Dienstgeheim	
Ingekomen stuk dd.		INZAGE	
van	Voorafgaande <i>aan H.G. Verhoff.</i> <i>H. V.</i> <i>30</i>	Na expeditie	
Vervolg op Corr. nr.			
Medezenden :	Getypt door : <i>JKK</i>	Gecolld door : <i>JKK</i>	Verzonden dd. <i>31-5-63</i> door : <i>JKK</i>
Rappeleren op			
Wijze van verzending a.a. (koerier, expresse, aangetekend, kosten verhalen, publiceren, zegelen, enz.)			
Te vernietigen na		jaar.	

's-Gravenhage, *31-5-1963*

Onderwerp :
*Toevoerenvestiging
Slootwijk - Suriname*

2x

*De Voorzitter van de Raad van Commissarissen
van de Stichting voor de Ontwikkeling
van Mechanische Landbouw in Suriname*

*Koninginnegracht 66
is Gravenhage.*

*In antwoord op uw brief no 904 van 4 april jl en mede
naar aanleiding van de aan u gerichte brief no 54 dd
13 april jl van de directeur uwer Stichting, handelend
over hetzelfde onderwerp, en waarvan een dooslog te mijner
kennis werd gebracht, deel ik u het volgende mede.
Olet de intenzies van de Heer Witte kan ik mij
zeer wel verenigen. Inderdaad zal het verantwoordelijk
beheer van het, aan de Toegoenese gemeenschap toe te
rijzen gedeelte van de plantage Slootwijk aan het Bestuur*

van de inmiddels opgerichte Toegoesene coöperatieve
vereniging worden toevertrouwd. Het toezicht op
de handelingen van dit Bestuur zal worden uitge-
oefend door drie commissarissen, waarvan één
Regeringcommissaris te benoemen ~~op voorstel van~~ ^{door}
de Gouverneur van Suriname en twee uit en door de
leden.

De door Uwe Stichting welwillend aangeboden
en door de Nederlandse Regering met erkentelijk-
heid aenvaarde medewerking aan het Toegoe-
nenvestigingsproject draagt dehalve het
karakter van bemiddeling en hulpverlening
bij de uitvoering van het door de Heeren Witte en
Vollena opgestelde plan en de financiering
daarvan.

Intussen hebbe mij berichten bereikt, dat de
Directie Uwer Stichting reeds op voortvarende en
doeltreffende wijze leiding geeft aan de suc-
cesvolle start van het project. Ik moege U
daarvoor bij dese mijn grote waardering uit-
spreken.

Bespreijds ^{het vrolijk bericht} wordt ~~thans~~ ^{stappen gedaan} voor
de overmaking van gelden op de rekening
van Uwe Directie bij de Surinaamse Bank
te Paramaribo, ter bestrijding van reeds
gedane en nog te verwachten uitgaven ten
behoeve van het onderhavige project.

130/5 De Hoofsecretaris van Penn. Zaken 31/5

De Voorzitter van de Raad van
Commissarissen van de Stichting voor
de Ontwikkeling van Machinale Landbouw
in Suriname,
Koninginnegracht 66,
's-GRAVENHAGE.

APZ/WNG

GS 13697/36099

31 mei 1963

Toegonezenvestiging
Slootwijk-Suriname.

In antwoord op Uw brief no.904 van 4 april j.l. en mede naar aanleiding van de aan U gerichte brief no.54 dd. 13 april j.l. van de directeur Uwer Stichting, handelend over hetzelfde onderwerp, waarvan een doorslag te mijner kennis werd gebracht, deel ik U het volgende mede.

Met de uiteenzettingen van de Heer Witte kan ik mij zeer wel verenigen. Inderdaad zal het verantwoordelijk beheer van het, aan de Toegonezen-gemeenschap toe te wijzen gedeelte van de plantage Slootwijk aan het Bestuur van de inmiddels opgerichte Toegonezenese coöperatieve vereniging worden toevertrouwd. Het toezicht op de handelingen van dit Bestuur zal worden uitgeoefend door drie commissarissen, waarvan één Regeringscommissaris te benoemen door de Gouverneur van Suriname en twee uit en door de leden.

De door Uw Stichting welwillend aangeboden en door de Nederlandse Regering met erkentelijkheid aanvaarde medewerking aan het Toegonezenvestigingsproject draagt derhalve het karakter van bemiddeling en hulpverlening bij de uitvoering van het door de Heren Witte en Vollema opgestelde plan en de financiering daarvan.

Intussen hebben mij berichten bereikt, dat de Directie Uwer Stichting reeds op voortvarende en doeltreffende wijze leiding geeft aan de succesvolle start van het project. Ik moge U daarvoor bij deze mijn oprechte waardering uitspreken.

Dezerzijds wordt thans het nodige verricht voor de overmaking van gelden op de rekening van Uwe Directie bij de Surinaamse Bank te Paramaribo, ter bestrijding van reeds gedane en nog te verwachten uitgaven ten behoeve van het onderhavige project.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,

w.g. Th.H.Bot